

Wees kritisch op uw aangekochte teeltmedium

Zo nu en dan zijn problemen in de teelt terug te voeren op de gebruikte potgrond of ander teeltmedia. Toch nemen telers vaak een houding aan van 'het zal wel goed zijn', als het gaat over teeltmedia. Een kritische houding is meer op zijn plaats. Zo blijkt uit voorvallen met 'foute grond' die vaak meer geld kosten dan de telers lief is.

Hans Neefjes

hneefjes@hortipoint.nl

Het volgende voorbeeld is waarheidsgetrouw, maar omdat de betrokken teler geen vinger wil wijzen naar een verantwoordelijke, worden er geen namen genoemd. De betrokken teler heeft vergelijkbare problemen met dezelfde potplanten ook gezien bij een collega met een ander potgrondleverancier. Een belronde langs telers en voorlichters leerde dat het besproken voorbeeld niet op zichzelf staat.

Bladpunten

In oktober 2000 verschijnen voor het eerst bladpunten in de potplanten. Omdat de teler al jaren een goede relatie heeft met zijn potgrondleverancier en problemen met de grond al die tijd nauwelijks aan de orde waren, is het vertrouwen in de potgrond groot. Het gevoel 'samen komen we eruit' overheerst. En het verleden heeft geleerd dat met veranderde klimaatinstellingen of bemesting teeltproblemen goed opgelost kunnen worden. Het geval bladpunten blijkt lastiger. De teler gaat daarom samen met de plantenleverancier, de potgrondleverancier en een teeltadviseur op zoek naar de oorzaak.

Allerlei zaken komen ter sprake. Grond- en bladmonsters worden verstuurd naar laboratoria. De klimaatinstellingen worden kritisch onder de loep genomen. En bij collega's worden planten met dezelfde herkomst bekeken. Want misschien zit het wel in de nieuwe selectie planten of is de lijn in de opkweekpluggen niet goed. Uiteindelijk kan een heel aantal mogelijke oorzaken van het lijstje worden gestreept. Opvallend in dit traject, dat weken vergde, is dat de teler bij dezelfde planten in proefjes met potgrond van een ander mengsel en/of leverancier geen bladpunten ziet. Zou het in de grond zitten?

Kritisch onderzoek naar de samenstelling van de grond leerde dat de EC van de grond sterk wisselde. De vraag was hoe dat kon. De teler kwam erachter dat het bijmengen van bijvoorbeeld kalk mensenwerk is. Fouten kunnen dus optreden. Wegens het genoemde onderlinge vertrouwen gaf de teler de leverancier een kans om de juiste grond te leveren. Uiteindelijk lukte dat niet. De teler is daarom overgestapt naar een andere leverancier. Het is dan inmiddels medio 2002. De kosten, gedeelde inkomsten en moeite die het hele traject met zich meebrachten kan de teler niet exact in geld uitdrukken. Hij weet wel dat de vergoeding die hij ontving van de potgrondleverancier niet in verhouding staat tot de opgelopen schade.

Een oogje in het zeil

De teler in het voorbeeld heeft zelf geen contact gezocht met de stichting RHP. „Misschien dat mijn leverancier die contacten gelegd heeft. Ik weet er in ieder geval niet van. Je probeert het toch met elkaar op te lossen", aldus de teler. Maar de RHP houdt toch juist een oogje in het zeil? Zij weet toch ook veel over de problemen in het veld?

Hans Verhagen van RHP meldt dat zijn organisatie adviseert, controleert en onderzoekt op diverse gebieden rond teeltmedia. De RHP kan ook als onafhankelijk adviseur en controleur ingeschakeld worden door derden. De daadwerkelijke controle is sinds 1999 uitbesteed aan certificatie-instelling ECAS. Toch blijft RHP nauw betrokken bij de controle van de producten en het bereidingproces. De bepaling van de normen rond teeltmedia is nog steeds een directe taak van RHP. In de zogenoemde normcommissie zijn overigens ook telers

vertegenwoordigd. Traceerbaarheid vormt een belangrijk aspect in het ketencontrolesysteem dat de ruggengraat van het RHP merk vormt. Naast steekproeven wordt er van iedere partij die onder RHP-label geleverd is, een zogenoemd backup-monster achtergehouden. Op die manier is achteraf controleerbaar of afwijkingen in de teelt door de het teeltmedium veroorzaakt kunnen zijn. Structurele mengfouten bij de bereiding zijn volgens Verhagen op die manier eenvoudig traceerbaar.

Het gewas, de kasgrond of andere oorzaken kunnen net zo goed redenen zijn voor afwijkingen tijdens de groei. Zo ontdekte RHP ooit de werkelijke reden voor een afwijking bij chrysant door boriumovermaat niet veroorzaakt werd door de persgrond, maar doordat een medewerker van de teler in kwestie abusievelijk borax als voorraadbemesting had gestrooid. En een poinsettia die niet wilde doorgroeien, bleek wel in de goede potgrond te staan, maar de stekleverancier had per ongeluk voor aflevering reeds een rembehandeling uitgevoerd. De speurtocht naar oorzaken van groeifwijkingen kan dus verrassende uitslagen hebben.

Samenvatting

Potgrond of andere teeltmedia vormen een belangrijk onderdeel in de teelt van veel sierteeltproducten. Soms kan het ook een de oorzaak zijn van problemen als bladpunten of groeifwijkingen. Een kritische houding ten aanzien van de kwaliteit van de teeltmedia is daarom gerechtvaardigd. Veelal heerst er echter een houding van 'het zal wel goed komen'. Ondanks de forse geldbedragen die soms gemoeid zijn met te laat onderkennen dat 'het probleem' in het teeltmedium.

Tip Teler: Kijk kritisch

De teler die verhaalt over zijn probleem met bladpunten in dit artikel wil zijn collega's meegeven om vooral kritisch te kijken naar de potgrond. Het is de basis van de teelt. De teler laat nu regelmatig analyses maken van de verse grond. En hij bestelt zo nu en dan grond bij een andere potgrondleverancier. „Het houdt alle partijen scherp en is leerzaam." Maar hij beseft dat de overstap naar een andere leverancier ingrijpend is. „Het blijft organisch materiaal, dus je weet nooit wat je krijgt."

Tip RHP: Maak afspraken

Hans Verhagen van RHP wil de telers meegeven dat ze afspraken maken met hun leveranciers over wat er wel en niet in het teeltmedium moet zitten. „Het RHP geeft de uiterste grenzen en daarbinnen een classificatie voor de fysische en chemische eigenschappen aan. Er zijn dus diverse gradaties mogelijk. Teler en leverancier kunnen op basis daarvan afspraken maken over onder andere luchtgehalte, pH en EC en deze schriftelijk vastleggen. Daarnaast kan een teler om een analyse vragen. Het ene kokossubstraat is bijvoorbeeld het andere niet. „omdat bewezen is dat kleine veranderingen in receptuur grote gevolgen kunnen hebben, lijkt het mij niet meer dan logisch dat er goede afspraken zijn tussen teler en leverancier", aldus Verhagen. Hij weet dat de prijs vaak een belangrijke rol speelt bij de keuzes die een teler maakt. Daarom halen sommigen hun grond bij goedkopere aanbieders, ook net over de grens in Duitsland of België. Daarbij is de kwaliteit niet altijd gegarandeerd.

Vakblad voor de bloemisterij 11 (2003)